

KOMPARACIJA

i

δεινός	δεινότερος	δεινότατος
γλυκύς	γλυκύτερος	γλυκύτατος
μέλας	μελάντερος	μελάντατος
σαφής	σαφέστερος	σαφέστατος

komparacija pridjeva

VΣ'

α'· Σοφὸς Σοφοκλῆς σοφώτερος δ' Εύρυπίδης ἀνδρῶν
δὲ πάντων Σωκράτης σοφώτατος. β'· Μηδὲν τοῖς
πολίταις ἐλευθερίāς τιμιώτερόν ἔστιν. γ'· Φίλος μὲν
Πλάτων, ἀλλὰ φιλτέρā ἡ ἀλήθειā. δ'· Τῶν Δαρείου καὶ
Παρυσάτιδος παίδων πρεσβύτερος ἦν Ἀρταξέρξης,
νεώτερος δὲ Κῦρος. ε'· Οἱ κόρακες πάντων ὄρνιθων
μελάντατοί εἰσιν. ζ'· Τῇ τῶν γεραιτέρων ἐμπειρίᾳ οἱ
νεώτεροι παιδεύονται. η'· Χρὴ τὸν ἀμαθέστερον ὑπὸ τοῦ
σωφρονεστέρου διδάσκεσθαι. ι'· Κῦρος αἰδημονέστερος
τῶν ἥλικιωτῶν ἦν. θ'· Ὁ ὑπὲρ τῆς πατρίδος θάνατος
παρὰ πᾶσι ἀνθρώποις εὐκλεέστατος νομίζεται. ΠΛΗΓΗ

- i. *Sapiens* (sc. est) *Sophocles*, *sapientior* *Euripides*,
omnium vero hominum sapientissimus Socrates. ii.
Civibus nihil libertate carius est. iii. *Amicus Plato sed*
magis amica veritas. iv. *Inter Darci Parysatidisque*
liberos major natu erat Artaxerxes, minor autem Cyrus.
v. *Omnibus ex avibus nigerrimi sunt corvi.* vi. *Juniores*
seniorum experientia erudiuntur. vii. *Oportet*
imperitiorem a sapientiore doceri. viii. *Cyrus suis*
aequalibus verecundior erat. ix. *Celeberrima apud omnes*
(homines) mors ducitur patriae salvandae dedita. ¶¶¶¶¶

1. Mudar (*sc. je*) Sofokle, mudriji Euripid, a od svih ljudi najmudriji Sokrat. 2. Građanima ništa nije vrednije od slobode. 3. Drag (*sc. mi je*) Platon, ali (*sc. mi je*) draža istina. 4. Od djece Darija i Parisatide (Darijeve i Parisatidine djece) stariji bio je Artakserkso, a mlađi Kir. 5. Gavrani su od svih ptica najcrniji. 6. Mlađi se obrazuju iskustvom starijih. 7. Treba da se nevičniji podučava od mudrijega (da mudriji podučava nevičnijeg). 8. Kir je bio skromniji od svojih vršnjaka. 9. Kod svih ljudi najslavnijom se smatra smrt za otadžbinu.

i

κακός	κακίων	κάκιοτος
καλός	καλλίων	κάλλιοτος
αἰσχρός	αἰσχίων	αἴσχιοτος
έχθρός	έχθιων	έχθιοτος
ήδυς	ήδιων	ήδιοτος
ταχύς	θάττων	τάχιοτος
μέγᾰς	μείζων	μέγιοτος

komparacija pridjeva

α'· Ταχὺς ὁ ἔλαφος, θάττων δ' ὁ ἄνεμος, τάχιστος δ' ὁ νοῦς. β'· Οὐδὲν τῷ ἐλευθέρῳ ἀνθρώπῳ ἔχθιόν ἐστίν ἢ ἡ δουλοσύνη. γ'· Ὁμηρος Ἀχιλλέα καλλίω καὶ θάττω οὐ μόνον Πατρόκλου, ἀλλὰ καὶ τῶν ἥρωών ἀπάντων εἶναι λέγει. δ'· Οἱ λαγῷ θάττους εἰσὶ πολλῶν θηρίων. ε'· Τί κάλλιον καὶ ἥδιον τῆς πατρίδος ἐστίν; ζ'· Οἱ προδόται πολὺ ἔχθιονές εἰστιν ἢ οἱ πολέμιοι. η'· Ἡ μὲν σοφία πάντων κάλλιστόν ἐστίν, ἡ δὲ ἀμαθία πάντων αἴσχιστον.

i. *Celer (sc. est) cervus, celerior ventus, celerrimus vero intellectus.* ii. *Homini libero nihil servitute odiosius.* iii. *Homerus Achillem pulchriorem celerioremque esse non solum Patroclo sed omnibus quoque heroibus esse dicit.* iv. *Lepores multis animalibus celeriores sunt.* v. *Quid est patria pulchrius dulciusque?* vi. *Proditores odiosiores sunt quam hostes.* vii. *Omnium rerum sapientia pulcherrima est, turpissima autem omnium rerum ignorantia.* ¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶

1. Brz (sc. je) jelen, brži vjetar, a najbrži um. 2. Slobodnom čovjeku ništa nije mrskije od ropstva. 3. Homer kazuje da je Ahilej ljepši i brži ne samo od Patrokla nego i od svih heroja skupa. 4. Zečevi su brži od mnogih životinja. 5. Šta je ljepše i slađe od domovine? 6. Izdajice su mnogo mrskiji nego neprijatelji. 7. Mudrost je najljepša od svih stvari, a ne neukost najsramotnija od svih stvari.

1. Menandar kaže: Najljepše je imanje ljudima obrazovanje. 2. Falaris, akragantski tiranin, bio je vrlo okrutan. 3. Svim dobrim građanima otadžbina je najdraža. 4. Mnogi smatraju Kreza najbogatijim i najsrećnijim od svih kraljeva. 5. Najdublje rijeke su najsportije. 6. Jeleni su brži nego zečevi. 7. Spartanci bijahu ratoborniji od Atinjana. 8. Kralju Kodru bijaše domovina milija od života. 9. Minosovi zakoni bijahu najstariji. 10. Mlađi treba da poštuje starije. (pas.)

α' Μένανδρος λέγει· τὸ κάλλιστον κτῆμα ἀνθρώποις
ἐστὶ παιδείā. β' Φάλαρ̄ις, ὁ τῶν Ἀκραγαντίνων
τύραννος, ωμότατος ἦν. γ' Παρὰ πᾶσι ἀγαθοῖς πολίταις
ἡ πατρίς ἐστὶ φιλτάτη (μάλιστα φίλη). δ' Οἱ πολλοὶ
πάντων βασιλέων Κροῖσον πλουσιώτατον καὶ
ἐυδαιμονέστατον ἔνόμιζον. ε' Βαθύτατοι οἱ ποταμοὶ
βραδύτατοί εἰσιν. ζ' Οἱ ἔλαφοι θάπτονές εἰσι (θάπτους
εἰσὶ) τῶν λαγών. η' Οἱ Σπαρτιάται μαχιμώτεροι ἥσαν
τῶν Ἀθηναίων. ι' Κόδρῳ τῷ βασιλεῖ πατρὶς ἦν φιλτέρᾱ
(μᾶλλον φίλη) ἡ ὁ βίος. θ' Οἱ τοῦ Μίνω νόμοι
παλαιίτατοι (παλαιότατοι) ἥσαν. ι' Χρὴ τοὺς
πρεσβυτέρους ὑπὸ τοῦ νεωτέρου θεραπεύεσθαι. ΠΠΠΠ

μετάφρασίς

i

ἀγαθός	ἀμείνων βελτίων κρείττων λύφων	ἄριστος βέλτιστος κράτιστος λύφιστος
κακός	κακίων χείρων ῆττων	κάκιστος χείριστος (ῆκιστᾰ)
μικρός	μικρότερος μείων	μικρότατος —
όλιγος	έλάττων	έλάχιστος
πολύς	πλείων	πλεῖστος
όρδιος	όράων	όραστος

komparacija pridjeva

vθ'

α'· Βέλτιόν ἐστιν ἀποθνησκειν ἡ διὰ παντὸς βίου
δουλεύειν. β'· Οἱ Ἕλληνες ἐνομίζοντο ἀμείνους καὶ
κρείττους εἶναι πάντων βαρβάρων. γ'· Πενέστατοί
ἡσάν οἱ βέλτιστοι τῶν Ἑλλήνων. δ'· Συμβουλεύω μὴ
τὰ ἥδιστα, ἀλλὰ τὰ βέλτιστα τοῖς πολίταις. ε'·
Χαλεπὸν ἄρχεσθαι ύπὸ χείρονος. ζ'· Ἡ Ἰνδικὴ
πλείστους καὶ μεγίστους ἐλέφαντᾶς ἐκτρέφει. Πλῆπι

i. Melius est mori quam totam per vitam servīre. ii. Graeci omnībus barbāris meliōres & viribuse praestantiōres esse existimantur. iii. Graecōrum optīmi erant pauperrīmi. iv. Civībus suadeo non jucundissīma sed optīma. v. Molestum est a deteriore regi. vi. India plurīmos maximosque elephantes nutrit. ¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶

1. Bolje je mrijeti nego čitav život robovati. 2. Cijeni se da su Grci bolji i jači od svih varvara. 3. Najbolji od Grka (najbolji Grci) bili su (oni) siromašni. 4. Građanima savjetujem ne ono najslađe nego ono najbolje. 5. Teško je biti pod vlašću lošijeg. 6. Indija gaji najviše slonova, i to najvećih.

ε'

- i. *Malum injustitia majus hominibus non est.* ii.
Plerique veterum solem adorabant. iii. *Pauciōra per
inimīcos quam per amīcos hominibus aliquando accīdunt
măla.* iv. *In proelio Marathonio Graeci multo pauciōres
erant quam Persae; sed cedit maxīma quoque vis virtūti.*
v. *Oportet puēros ad meliōra properāre.* ¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶

1. Za ljude nema većeg zla od nepravde. 2. Najveći broj drevnih ljudi poštovao je sunce. 3. Kad ljudi trpe manje zla od neprijatelja nego od prijatelja 4. U bici kod Maratona Grci su bili mnogo malobrojniji od Persijanaca; ali i najveća sila popušta vrlini (pred vrlinom). 5. Treba da dječaci požure ka boljim stvarima.

XIV

i. Celer est cervus, celerior sagitta, ventus celerrimus. ii. Exempla sunt utiliora quam praecepta. iii. Nestor sapientior est Agamemnōne. iv. Huic pōpūlo mors est carior servitū te. v. Lacedaemonii fortissimi & audacissimi omnium Graecōrum erant. vi. Nomen Spartaci celeberrimum est. vii. Facillimum est aliena vitia vituperāre. viii. Regēre rem publicam dificillima ars est.

ά Ταχὺς ὁ ἔλαφος, θάττων δ’ ὁ ἴός, τάχιστος δ’ ὁ
ἄνεμος. β́ Τὰ παραδείγματά χρησιμώτερά ἐστιν ἢ
τὰ ἀσκούσματά. γ́ Ὁ Νέστωρ σοφώτερός ἐστι τοῦ
Ἀγαμέμνονος. δ́ Τῷδε τῷ δῆμῳ ὁ θάνατος φίλτερος
(μᾶλλον φίλος, φιλίων, φιλαίτερος, φιλώτερος) τῆς
δουλείāς ἐστίν. έ Οἱ Σπαρτιάται ἥσāν ἀνδρειότατοί
καὶ θρασύτατοί πάντων τῶν Ἑλλήνων. ζ́ Τὸ τοῦ
Σπαρτάκου ὄνομᾰ εὔκλεέστατόν ἐστιν. ή ‘Ρᾶστόν
ἐστι τὰ ἀλλότριά ἀμαρτήματά ψέγειν. ί Τὸ
πολιτεύεσθαι χαλεπωτάτη τέχνη ἐστίν.

1. Život robova u Rimu bijaše gori nego u Atini. 2. Ahilej bijaše najljepši, najbrži i najjači od svih junaka kod Troje. 3. Persijanci smatrahu Kira od svih u svemu najboljim. 4. Najbolji su oni građani (koji) hoće raditi. 5. Nema većeg zla od bezvlađa. 6. Najgori i najodvratniji su izdajice domovine. 7. Lakše je zapovijedati nego slušati. 8. Ljudi, najlakši i najbrži put do vrline je hrabrost.

α' Ὁ τῶν δούλων βίος χείρων ἦν ἐν τῇ Ἀράμη ἢ ἐν ταῖς Ἀθήναις. **β'** Πάντων τῶν ἡρώων τῶν πρὸς τῇ Τροίᾳ Ἀχιλλεὺς ἦν κάλλιστος, τάχιστος καὶ κράτιστος. **γ'** Οἱ Πέρσαι Κύρον πάντων πάντα βέλτιστον ἐνόμιζον. **δ'** Βέλτιστοι πολῖται εἰσὶν οἱ θέλοντες πράττειν. **ε'** Μεῖζον κακὸν οὐκ ἔστι τῆς ἀναρχίāς. **Ϛ'** Χείριστοι καὶ αἴσχιστοί εἰσὶν οἱ τῆς πατρίδος προδόται. **ζ'** Ἀράμην ἔστι κελεύειν ἢ πείθεσθαι. **η'** Ὡς ἄνθρωποι, ἡ δάστη καὶ ταχίστη ὁδὸς εἰς τὴν ἀρετὴν ἔστιν ἀνδρείā. ΠΠΠΠΠΠΠΠΠΠΠΠΠ

PRILOZI

ξα'

α'· Ἀνδρείως μάχονται οἱ πολῖται· περὶ γὰρ σωτηρίας ὁ ἀγών ἐστιν. β'· Παροιμία ἐστίν· Σπεῦδε βραδέως. γ'· Πρέπει τῷ μαθητῇ σαφῶς καὶ ἀκριβῶς λέγειν. δ'· Οἱ δικασταὶ ἴσχυρῶς κολάζουσι τοὺς ἄδικά πράττοντάς. ε'· Ὡρᾶν εύρισκομεν τὰ εἰς τὸ σῶμα ἢ τὰ εἰς τὴν ψυχὴν χρήσιμα. ζ'· Οἱ ἔλαφοι θάττον τρέχουσι τῶν λαγῶν, οἱ δὲ λέοντες τάχιστά. η'· Μᾶλλον ἀπέχομεν τῶν κολάκων ἢ τῶν ἐχθρῶν. Π

1. Građani se hrabro bore; naime, vodi se borba za spas. 2. Poslovica je *požuri polako*. 3. Učeniku dolikuje da govori jasno i tačno. 4. Sudije strogo kažnjavaju one koji čine nepravdu (zločince). 5. Lakše nalazimo ono što koristi tijelu nego ono (što koristi) duši. 6. Jeleni trče brže od zečeva, a lavovi najbrže. 7. Radije se držimo dalje od laskavaca nego od neprijatelja.

- i. Cives strenue pugnant; est enim pro salūte certāmen.
- ii. Sententia est: Festīna lente. iii. Decet discipūlum clare & accurāte loqui. iv. Judīces malefīcos severissīme puniunt. v. Facilius invenīmus illa quae corpōri quam illa quae anīmae prosunt. vi. Cervi currunt celerius quam lepōres, leōnes autem celerrīme. vii. Potius ab adulatoriōbus quam ab inimīcis absumus. ¶¶¶¶¶¶¶¶¶

XV

i. Bonus medicus bene sanat. ii. Milites nostri strenue
pugnant. iii. Lingua interdum severius vulnērat quam
gladius. iv. Constanti labōre multas difficultātes
facillīme superāmus. v. Lucretius poēta Epicūri
philosophiam pulcherrīme expōnit. vi. Bone magister,
verbis tuis libenter parēmus. ¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶

α' Ὁ καλὸς ἰατρὸς καλῶς ὑγιάζει. β' Οἱ ἡμέτεροι
στρατιῶται ἀνδρείως μάχονται. γ' Ἡ γλωττᾶ ἐνίοτε
τιτρώσκει σπουδαίοτερον ἢ ἡ μάχαιρά. δ' Τῷ
βεβαίῳ πόνῳ ὁρᾶστα τῶν πολλῶν χαλεποτήτων
ὑπερέχομεν. ε' Λουκρήτιος ὁ ποιητὴς κάλλιστα
διεξέρχεται τὴν τοῦ Ἐπικούρου φιλοσοφίāν. ζ' Ὡ
ἀγαθὲ διδάσκαλε, ἔκόντες τοῖς λόγοις σου
πειθόμεθα.

1. Dobra djeca rado slušaju roditelje. 2. Zlikovci ne spavaju niti mirno niti sigurno. 3. Nikad se Rimljani ne borahu hrabrije nego kod Kane. 4. U životu marljivost najviše vredi. 5. Čestiti ljudi lakše podnose smrt nego nečastan život. 6. Kažu da kleveta trči od svega najbrže. 7. Ljudi upoznaju tuđe pogreške lakše i bolje nego vlastite.

α' Οἱ ἀγαθοὶ παῖδες ἔκοντες πείθονται τοῖς γονεῦσιν.
β' Οἱ κακοῦργοι οὐ καθεύδουσιν οὔτε ἥσυχον οὔτε
ἀσφαλῶς. γ' Οἱ ᾑΡωμαῖοι οὐδέποτε ἀνδρειότερον
ἔμάχοντο ἢ ἐν τῇ ἐν Κάνναις μάχῃ. δ' Ἐν τῷ βίῳ ἡ
φίλεργίā μάλιστα ἴσχύει. ε' Οἱ ἐσθλοὶ ὁρῶν φέρουσι
τὸν θάνατον ἢ τὸν βίον ἄτιμον. ζ' Λέγουσι τὴν
διαβολὴν πάντων τάχιστα τρέχειν. η' Οἱ ἄνθρωποι
ὁρῶν καὶ βέλτιον γιγνώσκουσιν τὰ ἀλλότρια
ἀμαρτήματα ἢ τὰ ἴδια.